

TOIMINNALLINEN TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSUUNNITELMA 2022

Tämä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on hyväksytty Pop & Jazz Konservatorion Säätiön hallituksen kokouksessa 26.01.2022.

MITÄ ON TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUS?

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo tarkoittavat ensi sijassa ihmisarvon kunnioittamista ja yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta. Yhdenvertaiset mahdollisuudet eivät tarkoita erojen kieltämistä. Erilaisten taustojen ei kuitenkaan tulisi vaikuttaa yksilöiden mahdollisuuksiin saada koulutusta ja kehittää itsenään kykyjensä mukaan.

Tasa-arvoinen kohtelu ja tasa-arvoiset mahdollisuudet ovat jokaisen ihmisen perusoikeuksia. Perusoikeudet eivät kuitenkaan toteudu itsestään. Naisten ja miesten välinen eriarvoisuus juontuu rakenteista, joissa toinen sukupuoli on toiseen sukupuoleen nähden etuoikeutetussa asemassa. Tasa-arvokysymykset koskevat kaikkia yhteiskuntaelämän alueita. Poliittisilla ja taloudellisilla päätöksillä on tasa-arvovaikutuksia, jotka ilmenevät naisten ja miesten konkreettisissa elämäntilanteissa.

Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) tuli voimaan vuoden 2015 alusta. Lain mukaan ketään ei saa syrjiä iän, etnisen tai kansallisen alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilaan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Lain tarkoitus on edistää ja turvata yhdenvertaisuuden toteutumista sekä tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeussuojaa syrjintätilanteessa.

Naisten ja miesten välinen tasa-arvo ei sulje muita tasa-arvoulottuvuuksia pois, vaan pitää ne sisällään. Yksinkertaisimmillaan yhdenvertaisuus on erilaisuuden hyväksymistä ja toisen ihmisen kunnioittamista sellaisena kuin hän on. Suomessa yhdenvertaisuusasioista säädetään yhdenvertaisuuslaissa ja lain noudattamista valvovat työministeriön alla toimivat työsuojeluviranomaiset sekä yhdenvertaisuusvaltuutettu. Tasa-arvolain toteutumista valvoo tasa-arvovaltuutettu sekä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta.

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSTYÖN TAVOITTEET

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön tavoitteena on henkilökunnan ja opiskelijoiden tasa-arvotietoisuuden lisääminen ja motivointi tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen.

Tavoite on, että Pop & Jazz Konservatorio on tasa-arvoinen, oikeudenmukainen ja erilaisuutta suvaitseva työ- ja koulutusyhteisö. Kaikilla yhteisöön toimintaan vaikuttavilla on mahdollisuus toimia ilman sukupuolesta, iästä, vammasta tai muusta syystä johtuvaa syrjintää tai häirintää.

OPETUSTA JA OPISKELUA KOSKEVAT TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUSPERIAATTEET PJK:SSA

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman periaatteet koskevat kaikkia oppilaitosyhteisössä ja sen kanssa yhteistyössä toimivia niin opettajia, opiskelijoita,

muuta henkilökuntaa kuin ulkopuolisiakin henkilöitä ja heidän välisiä suhteita. Myös opiskelijarekrytointi toteutetaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusperiaatteiden mukaisesti. Oppimisympäristöön kuuluu oppilaitoksen ja opiskelijoiden yhteistoiminta, opetus ja ohjaus, arviointi, opiskelun puitteet, opetussuunnitelma, oppimateriaali, opiskelijoiden yhteistoiminta ja työharjoittelu.

- Opiskelijoilla on tasavertaiset mahdollisuudet osallistua opetukseen, projektityöskentelyyn ja harjoitteluun ja heidän opintosuorituksensa arvioidaan yhtäläisin kriteerein.
- Opetus, oppiaineistot, opetuksen sisällöt, harjoittelu ja henkilökohtainen ohjaus järjestetään siten, että ne edistävät tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista.
- Syrjintää, kiusaamista tai häirintää ei suvaita ja niihin puututaan aktiivisesti. Jokaisella on oikeus ja mahdollisuus vedota syrjinnän tai häirinnän kieltäviin periaatteisiin ilman, että siitä koituu hänelle haittaa. Syrjintää tai häirintää koskeva asia käsitellään PJK:n tasa-arvo-organisaatiossa myöhemmin kuvattujen menettelytapojen mukaisesti.

Mitä yhdenvertaisuus tarkoittaa oppilaitoksessa?

- Kaikille tasapuoliset mahdollisuudet opiskeluun
- Koulu on syrjintävapaa alue
- Koulussa on moninaisuutta tukeva ilmapiiri
- Tilojen esteettömyys
- Positiivinen syrjintä

Mitä tasa-arvo tarkoittaa oppilaitoksessa?

- Yhtä hyvää opetusta sukupuolesta riippumatta
- Tasa-arvoisesti huomiota ja kannustusta opettajilta
- Yhtä hyviä arvosanoja samanarvoisista opintosuorituksista
- Tasa-arvoisia mahdollisuuksia saada opastusta ja ohjausta
- Vapautta seksuaalisesta häirinnästä ja ahdistelusta

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo oppilaitoksen toimintana on:

- syrjinnän estämistä
- erilaisuuden suvaitsemista
- epäkohtiin puuttumista
- tasaveroisen kohtelun edistämistä
- opiskelijoiden perehdytystä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioihin
- opiskelijaedustus oppilaitoksen tasa-arvotyöryhmässä
- opiskelijoiden hyvän keskinäisen yhteishengen luomista

KARTOITUS OPPILAITOKSEN TASA-ARVOTILANTEESTA JA SIIHEN LIITTYVISTÄ ONGELMISTA

Miesten ja naisten lukumäärät Pop & Jazz Konservatoriossa

Koko päätoimisesta henkilökunnasta on syksyn 2021 tilanteen mukaan tarkastellen naisia 37%. Pääosa sekä opetus- että hallintohenkilökunnasta ovat miehiä.

Ammatillisen perustutkinnon opiskelijoista oli 35 % naisia syksyllä 2021. Laulun opiskelijoista enemmistö oli naisia, kitaran- ja sähköbasson opiskelijoista enemmistö opiskelijoista olivat miehiä. Alueita, joissa naisia ei ollut lainkaan, olivat mm. rummut.

Arvio aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja niiden tuloksista

Pop & Jazz Konservatorion johtokunta hyväksyi PJK:n ensimmäisen tasa-arvosuunnitelman 11.6.2003. Viimeksi vuonna 2019 uudistettu tasa-arvosuunnitelma on otettu mukaan opiskelijan perehdytykseen hänen aloittaessaan opiskelunsa Pop & Jazz Konservatoriossa. Tasa-arvoa tai syrjintää koskevia valituksia on viime vuosina eteenkin #metoo:n jälkeen esiintynyt enemmän, joten on syytä olettaa, että myös Pop & Jazz Konservatorio pitää tehdä enemmän tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteuttamiseksi.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden haasteet opiskelijakyselyn mukaan

PJK:ssa toteutettiin ammatillisen perustutkinnon opiskelijoille tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely marraskuussa 2021. Kyselyyn vastasi määräaikaan mennessä 26 opiskelijaa, vastausprosentti oli 16 %. Kyselyn tulosten mukaan 68% vastaajista toteaa, että opiskelijoita kohdellaan oppitunneilla samanarvoisesti sukupuolesta riippumatta, edellisen kyselyn tulos (2019) oli 61% myöntäviä vastauksia samaan kysymykseen. Samanarvoinen kohtelu tunneilla ja niiden ulkopuolella voisi kuitenkin toteutua paremmin.

Suurin osa vastaajista (85%) kokee, että opettajat kohtelevat oppilaita samanarvoisesti oppituntien ulkopuolella melko tai erittäin hyvin. 62% vastaajista toteaa, että opettajat kohtelevat oppilaita samanarvoisesti opintosuoritusten arvioinnissa melko tai erittäin hyvin. Luvut ovat samassa linjassa edellisen kyselyn tulosten kanssa, mutta kokonaisuuteen kannattaa edelleen kiinnittää huomiota opettajakunnassa.

Opiskelijat kokevat syrjintää tai eriarvoista kohtelua eniten ohjatuissa bändiharjoituksissa (pajat ja muut projektit) (8 % vastaajista). Eriarvoista kohtelua raportoidaan myös valinnaisiin yhtyeisiin ja projektien osallistujien valintatilanteissa (7,7 %). Omilla soitto/laulutunneilla, harjoitustilojen varauksissa tai tutoroinnissa ei esiintynyt lainkaan eriarvoista kohtelua vastaajien mukaan. Muun kuin opetushenkilökunnan taholta syrjintää tai eriarvoista kohtelua ei raportoitu. Luvut ovat selvä parannus edellisestä kyselystä, jossa eriarvoista kohtelua koettiin jopa 20% ohjatuissa bändiharjoituksissa.

Palautteessa käy ilmi, että ammattitutkintoa opiskelivat kokevat eriarvoista kohtelua siinä, kun eivät koe olevansa tasavertaisia perustutkintoon opiskelevien kanssa. Tähän on koulun syytä kiinnittää entistä tarkempaa huomiota viestinnällisesti, sillä kyseessä on kaksi eri tutkintomuotoa, jotka eivät lähtökohtaisesti ole keskenään tasavertaisia. Avoimista vastauksista käy myös selvästi ilmi, että varsinkin naisopiskelijat kokevat eriarvoista kohtelua yhteytoiminnassa. Tämä toistuu sekä mies- että naisoletettujen vastauksista, mikä taas on omiaan todentamaan, että ongelmaa on ilmeinen. 8% vastaajista on sitä mieltä, että nais- ja miesopiskelijoilta odotetaan eri asioita.

Yhdenvertaisuuden haasteet opiskelijakyselyn mukaan

Tilojen asianmukaisuutta koki melko tai erittäin hyväksi 80 % vastaajista. Soiva-rakennus on valmistunut vuonna 2021 ja on suunniteltu musiikin opettamiseen, joten on mukava huomata, että opiskelijat arvostavat uusia tiloja.

Parannusta edelliseen kyselyyn on havaittavissa esim. viestinnän avoimuuden suhteen. 88% vastaajista on sitä mieltä, että PJK: viestinnän avoimuus ja tavoitettavuus on hyvää tai erittäin hyvää. Tämä on parannus edelliseen kyselyyn verrattuna. PJK käyttää pääasiallisesti wilmaa opiskelijoiden tiedonantokanavana, joka tavoittaa opiskelijat helposti. Opiskelijoita pyritään ottamaan mukaan koulun laatu- ja strategiapohdintoihin, sekä heillä on oppilaskunnan kautta osallistua erilaisiin työryhmiin. Myös Säätiön hallituksessa/johtokunnassa on opiskelijajäsen. Tosin aktiivisuus on paljon opiskelijasta kiinni.

Oppilaitoksen yleinen ilmapiiri koetaan osallistavaksi. 80 % vastaajista pitää PJK:n ilmapiiriä moninaisuutta tukevana melko tai erittäin hyvin arvosanoin. 92 % vastaajista ovat sitä mieltä, että oppilaitoksen ilmapiiri on erittäin tai melko innostava. Tämä on linjassa edellisen kyselyn kanssa.

TOIMENPITEET TASA-ARVON JA YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMISEKSI VUONNA 2022

Edellä mainitut haasteet ja epäkohdat tullaan käsittelemään yhdessä ammatillisen perustutkinnon opettajien ja opiskelijoiden kanssa, jonka jälkeen kehitetään ja selkeytetään opetuskäytäntöjä yhdessä sovitusti. Kevään 2022 koko henkilöstön koulutuksissa tullaan käsittelemään keskeiset teemat tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyn tuloksista ja käydään läpi toteutettavat toimenpiteet. Eteenkin oppilaiden tasavertainen ja tasa-arvoinen kohtelu tulee olla koulutuksien lähtökohtana. Opiskelijoille tiedotetaan selkeämmin menettelyohjeista häirintää tai syrjintää koskevissa tapauksissa.

Opettajat ovat esimerkin antajina avainasemassa myös sukupuolineutraalin kielenkäytön edistämisessä ja vääränlaisen huulenhaiton estämisessä. Härskin tai syrjivän kielenkäytön pois kitkemiseen kiinnitetään edelleen erityistä huomiota. Rehtori velvoittaa jokaisen henkilökunnan jäsenen ja opiskelijan kiinnittämään asiaan huomiota omalta osaltaan.

Tavoitteena vuonna 2022 on nostaa esille tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön merkitystä koulussa, sekä seurata kyselyssä ilmenneiden epäkohtien esiintymistä. Tasa-arvokysely toteutetaan seuraavan kerran vuonna 2024. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysymykset ovat olleet läsnä myös uusien toimitilojen suunniteltaessa.

MENETTELYOHJEET SUKUPUOLISTA JA MUUTA HÄIRINTÄÄ SEKÄ SYRJINTÄÄ KOSKEVISSA TAPAUKSISSA

Oppilaitoksen on huolehdittava siitä, ettei opiskelija joudu sukupuolisen häirinnän tai ahdistelun kohteeksi. Sukupuolinen häirintä voi kohdistua molempiin sukupuoliin, mutta useimmiten se kohdistuu naisiin ja heikentää heidän asemaansa opiskeluyhteisössä. Opiskelu on järjestettävä siten, että tasa-arvoa loukkaava menettely voidaan ehkäistä ennakoitavasti.

Häirinnän ja syrjinnän tunnusmerkit

Sukupuolisella häirinnällä ja ahdistelulla tarkoitetaan yksipuolista sanallista, kirjallista, elehtivää tai fyysistä lähestymistä, jonka kohde kokee sukupuoliseksi ja ei-toivotuksi. Häirinnän tai ahdistelun vakaviin muotoihin voi liittyä avointa tai piilevää painostusta, kielteisiä seuraamuksia tai niiden uhkaa, jotka voivat ilmetä myös muunlaisena syrjintänä tai epäoikeudenmukaisena kohteluna. Henkilöön kohdistuva tahallinen sanallinen, kirjallinen tai elehtivä loukkaaminen ja vähättely voivat myös olla häirintää ja ahdistelua.

Menettely häirintä- ja syrjintätapauksissa

Häirinnän tai syrjinnän kohteeksi joutunut voi ilmoittaa asiasta luottamuksellisesti tasa-arvovastaavalle, rehtorille tai muulle tasa-arvotoimikunnan jäsenelle tai kenelle tahansa henkilökuntaan kuuluvalle. Häirityllä on oikeus hakea apua siltä taholta, jonka hän itse kokee luontevimmaksi.

Loukkaavaa tai epämiellyttävää käyttäytymistä ei tule sietää. Häiritsijälle on kerrottava selkeästi, miltä hänen käyttäytymisensä tuntuu, että se on ei-toivottua, ja pyytää häntä lopettamaan. Jos puhuminen asiasta on vaikeaa, häiritsijälle voi viestittää asiasta muulla tavoin, esimerkiksi kirjallisesti. Jatkuvassa häirintätilanteessa häirityn kannattaa pitää päiväkirjaa. Sillä saattaa olla merkitystä mahdollisten myöhempien toimenpiteiden kannalta. Päiväkirjaan on hyvä kirjata tapahtuma-ajat ja -paikat sekä mitä tapahtui ja keitä oli läsnä.

Tasa-arvovastaava tai tasa-arvotoimikunnan jäsen voi asianomaisen suostumuksella olla aloitteellinen syrjintä- ja häirintäasian käsittelyssä ja eteenpäin viemisessä. Häirintä- ja syrjintäsyytöksen käsittelijän on toimittava asiassa puolueettomasti.

Seuraamukset häirintä- ja syrjintätapauksissa

Häiritsijä on ensisijaisesti itse vastuussa häirinnästä ja ahdistelusta. Työnantajalla on valtuudet ryhtyä toimenpiteisiin häirintään syyllistyneen henkilökunnan osalta.

Häirinnän asteesta ja toistumisesta riippuen voi työnantaja antaa häiritsijälle huomautuksen, varoituksen tai viime vaiheessa sanoa irti tai purkaa palvelussuhteen. Häirintään syyllistyneen opiskelijan osalta voi seurata vararehtorin tai rehtorin huomautus tai määräaikainen erottaminen oppilaitoksesta.

Jos häirintään ja ahdisteluun liittyy tahallinen fyysinen loukkaus, voidaan asiassa soveltaa rikoslain pahoinpitely- ja siveellisyysrikoksia koskevia säännöksiä ja tekijä joutuu rikosoikeudelliseen vastuuseen. Häirinnästä ja ahdistelusta voi olla seurauksena myös vahingonkorvausvelvollisuus.

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSORGANISAATIO

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusvastaava

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusvastaavan tehtävänä on seurata hyväksytyin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman noudattamista ja tasa-arvon sekä yhdenvertaisuuden edistymistä oppilaitoksessa. Opiskelijan tai henkilökunnan jäsenen tulee raportoida havaitsemistaan epäkohdista tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusvastaavalle. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusvastaava neuvoo asianomaista jatkokäsittelyä koskevissa menettelytavoissa ja vie asian tarvittaessa edelleen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan käsiteltäväksi.

Pop & Jazz Konservatorion tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusvastaavana kaudella 1.1.2022–31.12.2023 toimii opettaja Raila Kulokari, p. 0503453836, raila.kulokari@popjazz.fi.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunta

Pop & Jazz Konservatorion tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan tehtävänä on seurata ja valvoa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista, tehdä aloitteita ja ehdotuksia tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi, suunnitella ja toteuttaa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämistä koskevaa tiedottamista ja koulutusta sekä ottaa kantaa havaitsemiinsa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusongelmiin oppilaitoksessa. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunta käsittelee tasa-arvon taο yhdenvertaisuuden loukkauksista tehdyt ilmoitukset ja ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin asioiden selvittämiseksi.

Toimikunnan kokoonpano kaudella 1.1.2022-31.12.2023 on:

- hallintopäällikkö Pia Bondestam (oppilaitoksen edustaja, toimikunnan puheenjohtaja)
- tasa-arvovastaava Raila Kulokari (toimikunnan sihteeri)
- kehittämispäällikkö Tapio Kallio (oppilaitoksen edustaja)
- viestintä-asiantuntija Mette Doukata-Erikkilä
- opiskelijaedustaja oppilaskunnan hallituksen nimeämänä

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSTYÖSTÄ TIEDOTTAMINEN

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunta seuraa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteen kehittymistä määrääjoin ja tiedottaa siitä.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusvastaava tiedottaa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöstä uusille opiskelijoille perehdytyspäivänä ja kaikille opiskelijoille erikseen sovituissa tiedotustilaisuuksissa sekä Wilma-viesteissä.

Rehtori, vararehtori ja hallintopäällikkö huolehtivat siitä, että henkilöstö saa tarvittavan tiedon tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoiminnasta osana opettajien työhön perehdytystä ja kokouksia vuoden kierrossa.